

**JUST
FOOD**

Hallinnon edustajien näkemykset turvepeltojen käytöstä ja ratkaisuista

Turvemaiden kasvihuonepäästöjen ohjauskeinot
työpaja, Viikki, Helsinki, 30.5.2024
Ari Paloviita, Jyväskylän yliopisto

Aineisto

- Kymmenen haastattelua kesällä 2023, haastattelija Sara Simola
- Virkamiesten/ asiantuntijoiden organisaatiot
  - Maa- ja metsätalousministeriö, Ruokaosasto 4
  - Maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvaraosasto 1
  - Ympäristöministeriö, Luontoympäristöosasto 2
  - Ympäristöministeriö, Ilmasto- ja ymp.suojeluosasto 1
  - Huoltovarmuuskeskus 1
  - Maanmittauslaitos 1

Turvemaiden merkitys Suomessa

- Turvemaiden poisto viljelykäytöstä ei kaada Suomen huoltovarmuutta eikä ole merkittävä kansantaloudelle
- Erityisesti tila- ja aluekohtainen sekä aluetaloudellinen kysymys
  - Turvepellot ovat jakautuneet epätasaisesti
- Turvepeltojen satovarmuus kuivina kesinä myytti?
  - Tieteellistä tutkimusta tarvitaan
- Turvepeltojen rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa

Turvemaiden merkitys ilmastolle

- Turvepelloilla iso rooli kasvihuonekaasupäästöjen tuottajina
  - Paine maatalouden päästövähennyksiin kasvaa
  - Päästöjen laskennan menetelmät epäreilut alkutuotantoa kohtaan?
- Turvepeltojen käyttöä ei tällä hetkellä juurikaan rajoiteta
  - CAPissa ei kunnianhimoa ilmastotoimien ja turvepeltojen osalta
  - Ehdollisuuden nurmivaatimus uusille turvepelloille hyvä asia
- Yksimielisyys turvepeltojen päästövähennystarpeesta

Ratkaisuissa huomioitavaa

- Toimenpiteiden kustannustehokkuus ja monipuolisuus tärkeää
  - Huomioitava keinojen välittömät ja hitaat vaikutukset
  - Alueellisen rakennekehityksen ja kokonaiskestävyyden huomiointi
    - **Myös vesistövaikutukset**
- Muuttuvan lainsäädännön vaikutukset
  - Ennallistamisen tarkempaa määrittelyä toivottiin
  - EU:n maaperän terveysasetus, Suomen ilmastolaki, Suomen uusi hallitusohjelma
  - Turvepeltojen käyttöön puuttuminen myös juridinen kysymys (maanomistussuoja)

Ratkaisuissa huomioitavaa

- Ilmastolain tavoitteita tulee kunnioittaa hallituksesta riippumatta
  - Ylihallituskautinen politiikka ja toimenpiteiden pitkäjänteisyys
- Vihreän siirtymän oikeudenmukaisuus
  - Erityisesti taloudellinen ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus ilmastopolitiikassa, reilu tulonjako
  - Turvepelloista elantonsa saavien ja paikallisten asukkaiden huomiointi

Ratkaisuissa huomioitavaa

- Turvepeltojen ja nautakarjatalouden yhteys vahva
  - Suurin osa turvepelloista nurmella, merkitys karjatiloilte lannanlevitysalana ja rehuntuotannossa
  - Iso osa turvepelloista sidottu suuriin pääomainvestointeihin
- Erilaatuisten turvepeltojen huomiointi
  - Toimenpiteet paksuturpeisille pelloille
  - Turvemaatiedon tarkentaminen
- Ilmastotehokkaiden toimien hinta
  - Kallista, mutta tekemättömyyskin maksaa
  - Keinot rahoitusmallien rakentamiseen
  - Sektorirajat ylittävän politiikan tarve hallinnossa ja ruokajärjestelmässä

*Sustainable,
climate-smart and
just food system*

Visioidut ratkaisut

- Ei uusien turvepeltojen raivaamiselle
  - Myös yksiselitteistä turvemaiden raivauskieltoa esitettiin
- Oikeat toimet oikeille kohteille, tilakohtaiset ratkaisut
- Turvepeltoja tarvetta vastaava määrä
  - Näkemyksissä hajontaa: koko turvepeltoalan vettäminen/turvepeltojen säilyminen viljelyksessä huomattavalta osin
- Pakkotoimia ei pääsääntöisesti kannatettu
  - Osa haastateltavista toivoi voimakkaampaa ohjausta ja sääntelyä turvepeltojen käyttöön

Visioidut ratkaisut

- Metsittäminen ja kosteikot lohkoille, jotka eivät aktiivisessa ruuantuotannossa
  - Kosteikkojen perustaminen & jatkoahoito
  - Ehdotettiin ekosysteemipalvelupalkkioita ja kosteikkorahaa
- Kosteikkoviljelyn haasteet ja kehittämismahdollisuudet
  - Kehittymättömät arvoketjut ja markkinat kosteikkoviljelyn tuotteille
  - Tuotteiden tukikelvottomuus CAPissa
  - Kasvuturpeen korvaavat ruokohelpimateriaalit
  - Osmankäämin käyttö tekstiiliteollisuudessa
  - Valtion satsaukset esim. investointitukien muodossa

Visioidut ratkaisut

- Ilmastotoimien markkina-arvo
  - Maatalouden päästökauppa, kytkeminen tilusjärjestelyihin
  - Kulutuskysyntään vaikuttaminen > rehualaa vapautuu
- Osa turvepelloista ilmasto- ja luontopalvelujen sekä monimuotoisuuden tuottajina, lähivirkistyskohteina, ympäristötaiteena ja tuulivoima-alueena
- Viljelytekniisiä toimenpiteitä lueteltiin runsaasti
  - Helpohko toteuttaa oikeudenmukaisesti, vaikutus päästöihin rajallinen?
- Yhteistyön merkitys
  - Muiden maiden kokemukset ja benchmarkkaus
  - Vaikuttaminen EU:ssa ja CAPin valmistelussa
  - Paikallisten ratkaisujen viestintä ulospäin ja tilusjärjestelyt; turvepeltojen käytön kohdentamissuunnitelma maakuntatasolla

Eri toimijoiden rooli

- EU:n yhteinen maatalouspolitiikka & kotimainen hallinto määrittää raamit
- Valtio ja kunnat maanomistajina, Metsähallituksen rooli?
- Kuolinpesät ja lopettavat viljelijät
- Tutkijoiden ja poliittisten päättäjien rohkeus
- Rahoittajat: Leader, Makera, pitkällä tahtäimellä markkinaehtoinen rahoitus
- Yritykset: elintarviketeollisuuden maksama lisähinta, turvepelot päästökompensointikohteina, turvepeltojen kiinnostavuus kv sijoittajien ja yritysten silmissä, vähäpäästöinen liiketoiminta turvepelloilla
- Tärkeitä myös kuluttajat, maatalousneuvojat ja kuntien maatalousviranomaiset

*Sustainable,
climate-smart and
just food system*

Yhteenveto

- Eri hallinnon organisaatioissa erilaisia painotuksia, päälinjoista yksimielisyys
- Hallinnon ja markkinatoimijoiden poikkisektoraalinen yhteistyö yli toimialarajojen (yhteiset tavoitteet, rahoitusmallit, tiedonvaihto, sidosryhmien sitouttaminen)
- Tila- ja aluekohtaiset keinot oikeudenmukaisempia (maalajijakauma, pellon tarve, aluetalous, kokonaiskestävyys, tilusjärjestelyt)

Kiitos!

www.justfood.fi
[@justfood_stn](https://twitter.com/justfood_stn)

Ari Paloviita
ari.paloviita@jyu.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljööcentral
Finnish Environment Institute

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

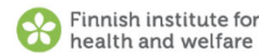
RESEARCH

Luke
NATURAL RESOURCES
INSTITUTE FINLAND

u^b
UNIVERSITÄT BERN

Finnish institute for
health and welfare

SUOMEN AKATEMIA
FINLANDS AKADEMI
ACADEMY OF FINLAND

strategicRESEARCH

Kysymyksiä ja keskustelua

- Mistä rahat turvepeltojen ennallistamiseen?
- Keiden/ minkä tahojen tulisi tiivistää yhteistyötä turvemaakysymyksissä?
- Millainen on kotimaisen hallinnon liikkumavara EU:n lainsäädännön puitteissa?